

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора з науково-педагогічної роботи
ІН Інституту права
Тарас ДІДИЧ
2023 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
тематичного модуля
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

навчальної дисципліни
«Філософія науки та інновацій»

для здобувачів освітньо-наукового рівня
Доктор філософії

освітній рівень третій (освітньо-науковий)

вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	другий
Кількість кредитів ECTS	один
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Кодинець Анатолій Олександрович, Орлюк Олена Павлівна.

Пролонговано: на 2024/2025 н.р. «27» 28 2024 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («____» «__» 20__ р.)
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробник:

Кодинець Анатолій Олександрович, доктор юридичних наук, професор, зав.кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

Робоча навчальна програма тематичного модулю затверджена рішенням кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

Протокол № 8 від 24.11. 2023 року

Завідувач кафедри

 Анатолій КОДИНЕЦЬ

Робоча навчальна програма тематичного модулю схвалена Науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту права.

Протокол № 7 від 4 грудня 2023 року

Голова науково-методичної комісії ННІ права

 Юліанна ЦВЕТКОВА

ВСТУП

1. Мета тематичного модулю – формування у здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня здатності вирішення комплексних проблем в галузі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійної практики у сфері охорони інтелектуальної власності.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні аспекти становлення та розвитку правових інститутів; загальні засади додержання вимог академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень та публікації їх результатів.

2. *Вміти* оцінювати та визначати завдання охорони об'єктів інтелектуальної власності.

3. *Володіти елементарними навичками* з підготовки проектів правових документів та презентації результатів наукових досліджень.

3. Анотація навчальної дисципліни. Тематичний модуль «Інтелектуальна власність» є складовою навчальної дисципліни «Філософія науки та інновацій» циклу професійної підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня Доктор філософії в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Основними складовими дисципліни є формування компетентностей, спрямованих на демонстрування знань наукових підходів, основ методології та методик охорони інтелектуальної власності; вміння оцінювати та аналізувати юридичні проблеми та практичні ситуації у сфері охорони об'єктів інтелектуальної власності; здатності до кваліфікованого відображення результатів наукових досліджень з урахуванням додержання вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності.

4. Завдання вивчення дисципліни спрямовані на набуття здобувачами освіти наступних компетентностей: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у сфері охорони інтелектуальної власності; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації про охорону інтелектуальної власності з різних джерел; здатність генерувати нові ідеї; вміння з нових дослідницьких позицій формулювати методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки; здатність формулювати наукову проблеми, робочі гіпотези у сфері охорони інтелектуальної власності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

5. Результати навчання за дисципліною:

результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3 - комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Концептуальні та методологічні знання в сфері інтелектуальної власності та місця права інтелектуальної власності у правовій системі України	<i>лекція, практичне заняття, самостійна робота</i>	<i>доповідь, наукова робота, експрес опитування</i>	15%
2.1.	Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у	<i>Практичне заняття, самостійна робота</i>	<i>доповідь, наукова робота,</i>	15%

	сфері інтелектуальної власності, визначення охорони прав на окремі результати інтелектуальної, творчої діяльності.		<i>експрес опитування</i>	
2.2.	Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності щодо охорони об'єктів права інтелектуальної власності.	<i>Практичне заняття, самостійна робота</i>	<i>доповідь, наукова робота, експрес опитування</i>	15%
3.1.	Грамотно і точно <i>формулювати та висловлювати</i> свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати та брати участь в аргументованій професійній дискусії при аналізі особливостей охорони різних видів об'єктів інтелектуальної власності.	<i>Практичне заняття, самостійна робота</i>	<i>доповідь, наукова робота, експрес опитування,</i>	15%
4.1.	Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності при визначенні специфіки охорони об'єктів інтелектуальної власності.	<i>лекція, практичне заняття, самостійна робота, підсумкова контрольна робота</i>	<i>доповідь, наукова робота, експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота</i>	20%
4.2.	<i>Визначати та досліджувати</i> проблеми охорони окремих об'єктів авторського права та патентних прав.	<i>Лекція, практичне заняття, самостійна робота</i>	<i>доповідь, наукова робота, експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота</i>	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	2.1	2.2	3.1	4.1	4.2
ПРН 1 Вміти застосовувати нові цілісні знання у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці.	+			+	+	
ПРН 4 Вміти формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.	+	+	+	+	+	+
ПРН 6 Вміти збирати, обробляти та аналізувати теоретичні та прикладні дослідження провідних зарубіжних вчених, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу	+	+	+	+	+	+
ПРН 15 Вміти з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, соціально-політичного, економічного життя, права України, консалтингової, правозастосовчої, правоохоронної діяльності.	+			+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання

- семестрові форми оцінювання:

1. доповідь (виступ на задану тему) – від 2 до 5 балів;
2. експрес опитування – від 2 до 5 балів;
3. тестування (з набору суджень вибрати вірні) – від 1 до 5 балів;
4. наукова робота (есе, реферат) – від 7 до 10 балів;
5. модульна контрольна робота (підсумкова контрольна робота) – від 7 до 10 балів;

Доповідь: максимум 5 балів

5 бали – здобувач має високий рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, виконує необхідні дослідження,

демонструє відмінне розуміння теми, проводить аналіз на високому рівні, дає чіткі, добре структуровані відповіді.

4 бали - здобувач має хороший рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, показує добре розуміння теми та може відповідати на запитання.

3 бали – здобувач має базові знання та розуміння основного матеріалу; частково ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, показує базове розуміння питань, що стосуються курсу.

2 бали – здобувач демонструє обмежені знання з проблематики навчальної дисципліни.

Доповідь здобувача, яка не відповідає зазначеним критеріям не зараховується.

Експрес-опитування: максимум 5 балів

5 бали – здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел та надав повну, обґрунтовану відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми з достатньою аргументацією.

4 бали – здобувач загалом правильно вживає правничу термінологію, проте є неточності у вживанні; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, однак надав неповну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; є поодинокі недоліки у послідовності викладу матеріалу.

3 бали – здобувач допускає помилок у вживанні правничої термінології; провів збір та неповний аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; наявні недоліки у послідовності викладу матеріалу.

2 бали – здобувач допускає суттєві помилки у вживанні правничої термінології; провів неповний збір та аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить юридичні помилки; є суттєві помилки та недоліки в послідовності викладу матеріалу.

Опитування, яке не відповідає зазначеним критеріям не зараховується.

Тестування: максимум 5 балів.

Форми тестів:

вибір однієї правильної відповіді – максимум 1 бал, якщо здобувач обрав вірну відповідь, 0 балів – якщо неправильну.

встановлення відповідності – максимум 2 бали якщо здобувач встановив всі відповідності вірно, якщо здобувачем не встановлено всі відповідності вірно – 1 за кожен вірно встановлену відповідність;

встановлення правильної послідовності – максимум 3, бали якщо здобувач встановив правильно всю послідовність, якщо здобувачем не встановлено всю послідовність правильно – 1 бал за кожен вірно встановлену здобувачем послідовність.

Наукова робота: максимум 10 балів

10 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; наукова робота містить коректне посилання на використані джерела; виклад – логічний, зв'язний; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи.

9 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою /наукової роботи з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; є

поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи.

8 балів – наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки, які містять окремі неточності; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи є частково аргументованими.

7 балів – наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів частковий збір матеріалів за темою наукової роботи, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів фрагментарний аналіз цих матеріалів, частково виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, які не достатньо обґрунтовані; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи не аргументовані.

Наукова робота здобувача, яка не відповідає зазначеним критеріям не зараховується.

Модульна контрольна робота: максимум 10 балів

10 балів – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; вільно, самостійно та аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних та практичних питань; обґрунтовано формулює свою думку.

9 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом; вільно та аргументовано його викладає; розкриває зміст теоретичних та практичних питань; в цілому обґрунтовано формулює свою думку.

8 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом; викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.

7 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом; наявні помилки у застосуванні здобувачем набутих знань для аналізу практичних проблем; наявні помилки у використанні правничої термінології.

Модульна контрольна робота, яка не відповідає зазначеним критеріям не зараховується.

- підсумкове оцінювання: іспит

	ЗМ1	іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	0	0	0
Максимум	10	5	15

7.2 Організація оцінювання:

Мінімальний бал, який має бути отриманий здобувачем освіти за відповідними формами оцінювання протягом семестру становить 0 балів. Максимальний бал, який може бути отриманий становить протягом семестру становить 10 балів. Передбачені форми семестрового оцінювання сумарно не можуть перевищувати 10 балів.

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути експрес опитування, доповідь, наукова робота, тестування, модульна контрольна робота.

При поточному контролі під час практичних занять оцінці підлягають: рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування», «Аналіз»/«Синтез», «Оцінка», продемонстровані здобувачем у відповіді, активність при обговоренні питань практичного заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання самостійної роботи. Викладач систематично інформує здобувача про нараховані здобувачу бали.

Викладач, який проводить практичні заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності. У випадку відсутності здобувача на практичному занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, тестування, підготовки наукової доповіді. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Тематичний модуль викладається упродовж одного семестру.

За результатами проходження підсумкового контролю з модулю (іспиту) здобувач може отримати максимально 5 балів.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну формується шляхом додавання кількості балів, отриманих протягом семестру, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (іспит) і така сума балів з модулю не може бути більшою за 15 балів.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

н/п	Теми	Лек.	Практ.	Сам. робота
	Змістовний модуль I			
1	Тема 1. Інтелектуальна власність як фактор суспільного розвитку. Значення охорони інтелектуальної власності	1		6
2	Тема 2. Система та джерела права інтелектуальної власності.	1		6
4	Тема 3. Авторське право і суміжні права: об'єкти, суб'єкти, зміст.	1	1	6
5	Тема 4. Основи патентного права.	1	1	6
	Всього	4	2	24

Загальний обсяг – **30 год.**, в тому числі:

Лекцій – **4 год.**

Практичні заняття – **2 год.**

Самостійна робота – **24 год.**

Рекомендована література:

1. Bently L. Trade Marks and Brands: An Interdisciplinary Critique (Cambridge Intellectual Property and Information Law) / L. Bently, J. Davis, J. Ginsburg. – Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 472 p.
2. Intellectual Property Law. Fourth edition. Lionel Bently and Brad Sherman. Oxford /university Press.2014.
3. International Intellectual Property: A Handbook of Contemporary Research. D. Gervais. Edward Elgar Publishing.2015- 512 p.
4. Kodynets A., Kokhanovska E. Protection of intellectual property in development conditions of the information society // Science and Innovation, 2021, 17 (1), 103-112.
5. Kodynetz A., Maidanyk L. Commercialization of Intellectual Property Rights as Foundation for Innovation // Science and Innovation, 2019, 15(4), 91-102.
6. Pila J. European Intellectual Property Law / J. Pila, P. Torremans. – Oxford: Oxford University Press, 2016. – 752 p.
7. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія / Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, О. В. Жувака. – К. : Логос, 2012. – 696 с.
8. Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності / за заг. ред. О.П. Орлюк. – К. : НДІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. – 262 с.
9. Інтелектуальна власність: підручник для студентів економічних спеціальностей / Романадзе Л.Д., Цибульов П. М., Кулініч О.О. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 424 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. – 6-те вид., перероб і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2019. Т. I. – 752 с., Т. II. – 1048 с.
11. Орлюк О.П. Захист прав інтелектуальної власності в контексті європейської інтеграції / О. П. Орлюк // Вісник Національної академії правових наук України. - 2016. - № 3. - С. 58-74.
12. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), А.О.Кодинець, Ю.В.Носік та ін.; за ред. О.П.Орлюк. – К.: Інтерсервіс, 2016. – 382 с.
13. Право інтелектуальної власності : підруч. / О. І. Харитоновна [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитонової. - Київ : Юрінком Інтер, 2016. - 540 с.
14. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – К. : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
15. Право інтелектуальної власності. Практикум: Навч. посібник / І. Р. Калаур, Н. Б. Москалюк, І. В. Зайцева-Калаур, Р. В. Якубовський; за ред. Н. Б. Москалюк. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2011. – 216 с.
16. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник / Еннан Р. Є., Кулініч О.О., Мазуренко С. В., Менсо І. В., Романадзе Л.Д. К. : Алерта, 2016. – 492 с.
17. Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. В.М. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. – К. : Парламентське видавництво, 2006. – 432 с.

Нормативно-правові акти:

Міжнародні документи:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року. //Закон України «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і

- художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 21, ст.155 (із змінами)
2. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_052.
 3. Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків 1925 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_132.
 4. Договір ВОІВ про авторське право // Про приєднання до Договору див. Закон N 2733-III від 20.09.2001 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
 5. Договір ВОІВ про виконання і фонограми // Про приєднання до Договору див. Закон N 2732-III від 20.09.2001 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
 6. Договір про патентну кооперацію 1970 року URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/895_001.
 7. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_124.
 8. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_134.
 9. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_763
 10. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_066.
 11. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
 12. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. // Офіційний вісник України від 26.09.2014 — 2014 р., № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125.

Національне законодавство:

13. Конституція України //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
14. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
16. Кримінальний кодекс України. (ст. ст. 176, 177, 203-1, 216, 229, 239, 232). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
17. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01 грудня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
18. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями» від 21.07.2020 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
19. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства» від 21.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-20#Text>.
20. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 року № 3687-XII в редакції Закону від 21.07.2020 р. (зі змінами) // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
22. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34 (зі змінами).
23. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21 квітня 1993 року № 3116-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 21. – Ст. 218 (зі змінами).

24. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель: затверджені наказом МОН України від 15.03.2002 р. № 197 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – стор. 356. – Ст. 887.
25. Правила складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : затверджені наказом Держпатенту України від 28 липня 1995 р. № 116. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95>.
26. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : затверджені наказом МОН України від 22.01.2001 р. № 22 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 9. – стор. 382. – Ст. 386.
27. Правила складання та подання заявки на промисловий зразок: затверджені наказом МОН України від 18.02.2002 р. № 110 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 11. – стор. 202. – Ст. 531.
28. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності: Закон України від 16 червня 2020 року № 703-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-20#Text>.
29. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності: постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>
30. Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України Закон України від 01 квітня 2022 року № 2174-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text>.

Перелік інтернет-посилань:

1. <https://ip.law.knu.ua/> - кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права
2. <https://ipcentre.law.knu.ua/> - Науково-освітній центр з інтелектуальної власності;
3. <http://zakon2.rada.gov.ua> – база «Законодавство України» (офіційний веб-портал Верховної ради України);
4. <http://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень;
5. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> – офіційний веб-сайт Конституційного суду України;
6. <http://hudoc.echr.coe.int> – офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database);
7. www.wipo.int/ – Всесвітня організація інтелектуальної власності
8. <https://ukrpatent.org/uk> –ДО «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»
9. www.ndiiv.org.ua/ – Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України
10. <http://www.ndiiv.org.ua/ru/> – Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності».